

ZVUK

ZVUK

ZVUK

Grafika Vladimír VACULKA

V těchto dnech chodí vyvoleným podivně texty: Nás počítáč SL-01 zjistil, že ste typický Moravský Slovák, a proto Vás vez na 1. tajné zasedání Strany placatých, HZAMS, Hnutí Za Moravské Slovensko atd.

I když se nás stát rozpadl vedví a v klidu, jsou mezi námi elementy, které se s tím nehdolají smířit a chtějí další dělení republiky – viz výše anebo MNS anebo ta Macecha moravská, ten exkrement typického zrna!

Proto ty, kteří nevědí, oč přesně jde, dovolujeme si upozornit, že toto veskrze „tajné“ zasedání se bude konat V PÁTEK 12. BŘEZNA V 19 HODIN V DIVADÉLKU V KLUBU v Městském divadle Zlín a jeho hlavními aktéry bude jistá Avantgardní Inteligentní Divadelní Společnost z Brodu (jak průhledně: A. I. D. S.) a jistý politický zkrachovanec Kovanda!

P. S.

Přijďme všichni v co nejhojnějším počtu se na ten politický kabaret podívat a udělejme všem takovým hnutím už konečně jednou přítrž.

Zatímco ty kráčíš
DO TANCE ELEGANCE
NA CESTY KUFER KOLESKIN
v červených trenýrkách po ramena
s plavacím kolem kolem krku
na Baúák
pan Kochány tvé domácí divadlo
topol káci
otec mu s pivem pomáhá
a v líku líčko vysekává
pantomem pak
fáš máčený v černém oleji
přikládá na ten vodní koloběh
a živinu převáže rezavým drátem
Ach je těsně po válce NA OSCHLÉ CESTÍČKY
NOVÉ STŘEVÍČKY – móda pumpek
tatínkoví už roste pupek
a ten topol s kůrou podkasou
listi blinká
ach narodil ses u věminka
času BÖHMEN – MÄHREN plinka
husy u Louk v lukách
LETNÁ BAŤA ZLÍN
hle salňutý strachu prosakuje zdí
Narodil ses u věminka času
uprostřed války
ja Bafa zahoukala konec ranní směny
a nad blíznami zavoněla
sířena:

a lidé ve stráních si opalují oči
potítko pod kůží zatéká
Ale opla neplaje po válce
pan Šedivý v gumovém přípláště
sué železnorudné kolo tlačí do Strhance
pan Krotký na Indian 750 s trásněmi
i na motoru
jede kolem našeho stromu
Na spadlé větví sedím s Alou Nevrálovou
a tetičku z Ameriky vylížíme v davu
že na kačením mydlu uklouzne
Nebol končí ranní směna
a Alenka je zaprášená
hle pan Črlík z dřevákove
hle pan Hašek smrtí vycpaný
hle pan Kolář veze kočár s fotkopiemu
svých dětí sušených
hle pan Koller už pije HOBE
i za ty co splakali na způsob instant krevní moučky
u Volhy
Nicméně je doba kdy
pecibusy dávno zatěžk. zkoušky skládají
chodi se po rukách pěšky v nejhorším
Hle milenci párek bez hořice
polykají městské srstky ve kroví
Montér Jarek a štěčka Zdena
ujďají z jednoho společ. téla
už na Topolce
kašlou na vitamín C
na špekem polívaný salát
a jdou přímo do ložnice sálát
Miláčku já těším se už v peřinci
že budu taky jednou
k sobě vulkanizovat těla a prostěradla

Inněná savá
Jako paní Moldánová
obchod zbožím stávkovým
která pult tak rádlovává
svým vlasy oranžovými
když SS součtuji se ji do sluznic boří kdo víc
jí tatínek u večeře hříbek
naší maminky do ucha nakládá
abychom neslyšeli
CELÝ DEN NA NOHÁCH
BEZ ÚNAVY V NORMÁLKÁCH
paní Khunovou když na AVION jede
v cínu plavit kolečka petřele
mladík pod stoly stáčet potaji
ach dvoudlouhou skřín duše i těla
klíčovou dírkou vykrmít
jako ta k... Bouvary
Dobrý den paní Kochány!
Bude hezky
Kdo to tady v okně vystavuje české švestky?...
To já s plavacím kolem kolem jdu
nás kanadský topol padá na bílou sobotu
na studený písek jevíš
Z pravého portálu přichází starší Ježíšek
a v našich rajčatech zívá Rus
kůň

s porcelánovým okem
dře oblohu ojí
pan Koller mě zvedá do náruče a krásně voní
a do ucha mi hříbek nakládá
jak mu ten Raschka zuby leštíl
jak mu lístil až
dvouka upravo nahore
zkravává zem
od té doby ten nýt a pysk a dívaj se
na veřejné popravy v sokolovny
Tatinka se za podkasné svaly možná držím
už toho gestapáka vedou mezi bradly
už ten Raschka kourem z partyzánek jde
a strachy snopek močí
protože kat má v zubech sírku SOLO LIPNÍK
a baretku do obočí
JDE TIŠE JAK BY HUD' – UNDERWOOD
a maminka na zápraží
v polulkové sukně klečí
smotává právě koberec aby ji osvoboditel
do klina nenašlapal jako sestřence a
tatínek se za ní stydí
do sklepa v ponožkách sjíždí
mezi zavařeniny kde s bráhou já

velký zájem, ale to vyprávění kantora jsem měl rád.

Ani později, když jsem vyšel ze školy a učil se gumářem, neponicoval jsem potřebu kreslit... Když jsem se po vojně oženil, žil jsem běžnými starostmi obyčejného člověka: co odpolehlne nakoupit a kam večer jít. Až jednoho dne jsem si všiml vším při návštěvě u známých obrázků, které namaloval amatér. Taková zábava mně připadala ušlechtělá a tenkrát i snadná.

Někdy se mě lidé ptají, odkud beru námity pro své obrazy. Protože jsem ostýchavý a málo sdílný (asi nejen proto, že se bojím ironie a posměchu), dostanou vyhýbavou nebo vůbec žádnou odpověď. Ne každý čeká povídání o měsíci, o matce,

nad hnědým uhlím spávavám
Ráno v bílé dře stojím
na nohách PAPUCKÝ MIKADO KTERÉ VÁM NAHRADÍ
TEPLA PAPRSKŮ SLUNEČNÍCH
lidé v náručích se přetlačují během
album naší rodiny VOT!
hedvábný papír štavnatý pot
ach zdraví se ted Rusům hruší
jakýsi voják mě na lustru suší
onuce v kuchyni voní jak z Dra Oetkera
vyňatá kost
A Pavlík Pumprlík píše (za pár let) do slohovky
že jeden pyl na WC zmísi
a druhý že tatínkoví šampón vyzungl
a paní uč. Málkovou
vyvádime na chodbu
kytové barvy

Ach bájní kytovec travopolní (za pár let)

řitní světýlko na konci:

hle magma vajíčko se v mouce chouli

zase bude salát octem leklý

zase budou jolka gojko mítíč vánice

zase bude otec s uchem na páčce

černé nebe chytat po jménu

a naše kamna značky CLUB

jedná se tady budou bouřit

první sníh – PRVNÍ LEGO kvasinky
páč (tatinek je z Kuklen) sníh padá
i na táč do sínky a

kamna kouří jak hoří

otevří okna – sešíly noci

hle na Dřevnici se hlyny hnuly:

u Kollerů na černici anděl chrčí

jako obyčejně je Mikuláše

opět se až nám slezou nehty kříčel

jejich zef

A ted visí na černici.

a pan Koller běží s nožem polevovým

jeho dcera se svíčkou

manžela i s károu

odříznout

Ach do koženého otvoru!

Do jablečnice tvého děství!

V modrých kamaších stroupy bláta

na návštěvě v porodnici v Baťově nemocniči

v posteli s paní Krátkou ležíš

která právě malou Krátkou koří

Okenní tabulky se chvějí

protože Rusové v Karpathach právě

dějiny dýhují

Herr Pecina jen tak v košíku

trhá vztoky noviny

U prsu jeho Frau jeho mládček

Nejradší vzal by ho určitě

poklopem nazpátek

Anebo Emu Egarková

přihájí a jemná jak ostravské

nylonky

Právě běží kolem naši zahrádky

na kýbl

Protože Ogarci v besídce chovají prasata

musí Emu chodit na kýbl

kadit do moči

a tou směsi pak zaliват ty

večerní rozkvětél zákopy

Ale SUNNYBOY neboj se

tatinek na vajglík vyhrává

Jak se mezi Němcí a Rusy vytvořila

ta bublina

Jak některí sousedé

šest let trpěli v té střelné bavince

zatímco sily horely

oni v té časové punčoše přes uši

hlavní prodejnu škoda slov pro trupy

oni místo aby naráželi sudy

oni boty kradli

Ale neplatí SUNNYBOY zplívá ti tatinek

je sběr prázdných léčivek je po válce

nás kryt se pyrem zavírá

podběl leptá slín se zase sluní

na podzim pídu do Palackého školy

paní učitelka Vybihalová tam bude stát

na konci červené pasty

s přistávacími hadry

Ach kryt a štola školní chodby

v hlavě se tě prolínají velmi

Naštěstí po schůzích plenárních

chodivás s Alenkou do řad na bůčky

(Dokončení na straně 11)

GÉNIUS LOCI

Malíř Robert Schindler

(sv) Robert Schindler je malíř. Jeho obrazy však nenajdete v kancelářích bývalých JZD ani zasedacích síních generálních ředitelství. Nebyl na stáži ve Francii, nedostal zaplatený tvůrčí pobyt ve Švici ani vítkovických železarnách, nemaloval družbu na Kavkaze. Jeho obrazy nevisí v neosobních, prázdných nenavštěvovaných státních galerích. Jeho jméno není přizdobeno tituly. Přesto nebo právě proto je Robert Schindler malíř, který má co říci, a to nejen svými obrazy.

„Měl jsem to štěstí, že jsem vyrůstal na pokraji Zlína, takže jsem osobně poznal, co je to kráva, kůň nebo králik. Dříve bylo možné krávu či koně vidět i ve středu města. Setkání s takovým velikým zvířetem bylo pro mne vždycky zvláštním zážitkem, protože v mně vzbuzovalo nesmírný strach a údiv...“

Z kreslení jsme měli staršího kantora – dobračisko. Nikdy nekomandoval, ani když viděl, že školku ukol nezvládne. Vzal jeho čtvrtku, maloval (a uměl malovat pěkně) a hodně při tom mluvil – jen aby setřásl strach žáka – z nesnadného úkolu. Ríkal nám, že stín na jablku není černý – ale to jsem mu nikdy neuvěřil. Dost možná, že jsem neměl o kreslení

Grafika Robert SCHINDLER

o ženě a o věcech, které už se přece jen nenosí.

Stejně nerad a těžko odpovídám na otázky, proč maluji a co mne k tomu přivedlo. Začátky mého malování jsou určitě někde daleko v dětských letech. Nikdo mne sice neučil – a nejsem tomu vůbec rád – kdo byl ten nebo onen malíř, a do galerií jsem vůbec nechodil. Dobrý základ mi však dala rodička – to atmosféra, kterou

nám matka doma vytvořila... Příště, zbudě-li mi na to čas, vám o této věci a o svém životě povím možná něco víc a zajímavější.

Mám rád upřímné a prosté lidé, i když jsem sám často uzavřený. Vím, že moje malování je naivní. Mám radost, když se přesto moje obrazy lidem líbí. A ještě větší potěšení mám, když se jim líbí právě proto.“

ROBERT SCHINDLER

Jaroslav Kovanda ZLÍNSKÁ OSMA

(Tondovi Bajajovi)

Na vánoci zase budou padat mládžatka a kroupy
A v garáži na Mostní minor ukřížován jest dom

Přicházeli sem do Ameriky vlna za vlnou, neohlíželi se zpátky. Tam kde se narodili. Ať byl důvod jakýkoliv, nemohli v ní už žít. Vzali, co mohli. Co nemohli, nechali. Dali se na cestu. Když člověk přijde do toho to bude, nic už ho neudrží. Hranice, ostané dráty, policijtí, ani hluboký oceán. Jen se nesmí ohlédnout.

„Opustíš-li mne, nezahynu. Opustíš-li mne, zahyneš!“

Viktor Dyk to myslil dobré. Jeho verš mě však strašil. Jak je to vlastně s tím opouštěním? Kdo vlastně opustil koho?

Postupně jsem začal i v Americe dělat své povolání. Začal jsem učit. Na přírodopis byla moje angličtina slabá, na tělocvik však stačila. Když jsem neznal správné slovo, pisknul jsem na pišťalku.

Jednou jsem přišel ráno do školy a vidim u nástěnky na chodbě v chumlu půl moji ma-

Opustíš-li mne...

turitní třídy. Kluci i holky. Nikdo nic neříkal, četli ze tří bílých listů na vývěsce. Několik z nich popotahovalo, sem tam se kutálelo po tváři slzička. Cetl jsem s nimi. Byl to vlastně otevřený dopis celému světu. Na konci byl podepsán jménem Kim. Kim bylo děvče z maturovitého ročníku.

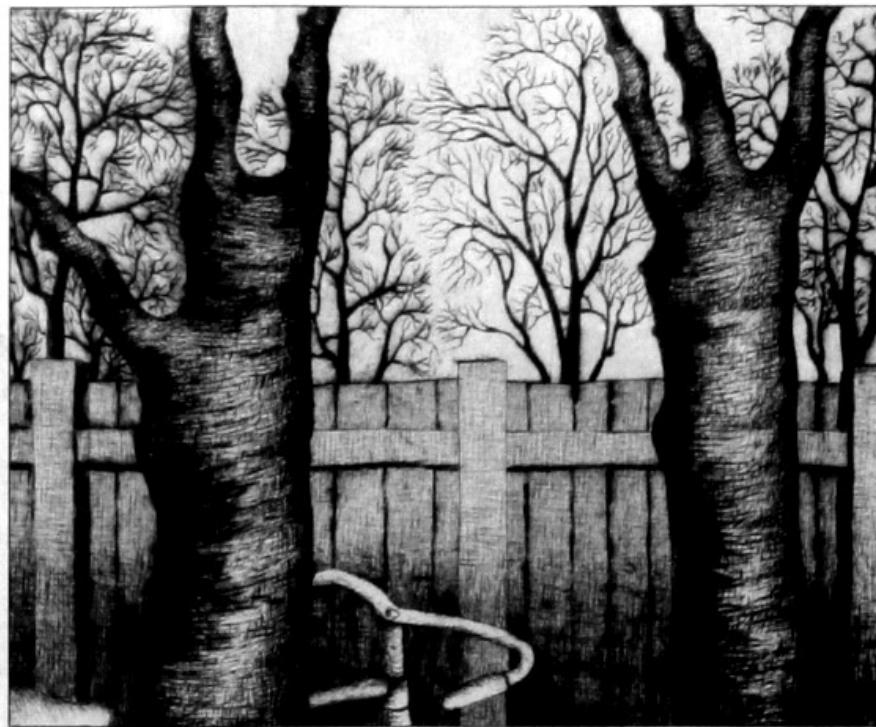
Až z dopisu jsem se dověděl, že je z Kambodže. Její rodiče i ona byli před páry přijati do nové rodiny. Stali se občany Spojených států.

Odešli ze své staré vlasti před šesti lety. Táta od Kim byl profesorem na malé provincii univerzitě, učil tam historii. Bratr byl v armádě a maminka se o všechny starala. Až přišli rudi. Jejich heslem všude, kde uchopili moc, bylo: „Kdo ne jede s námi, jde proti nám.“ Neznám tu smutnou statistiku, zapomněl jsem čísla z Kimina dopisu. Pamatuji se jen, že Kimin bratr byl popraven. Rodičům s malou Kim se podařilo utéct.

Kim však nepřesala jen o tom. Psala o vysoké kultuře, která kdysi v její zemi byla. Psala o pýchou o spisovatelích, filozofech, ale také o obyčejných lidech obdělávajících políčka. Psala o přírodě, zvířatech, čistém nebi. Psala o všem, co zničila rudá zloba. Děkovala za celou rodinu Bohu, že je osud zavál do Ameriky. Už nebyli bezdomovci.

Ten den jsem nemusel v tělocviku zvyšovat hlas. Při fotbale nikdo nikomu nepodrázel nohy. Když se náhodou kluci srazili, omluvili se jeden druhému. Ani děvčata nevřískala, jen moje pišťalka sem tam

ENKRÁT

Grafika Robert SCHINDLER

hvězda, když balón vletěl do auta. Kim hrála v obraně. Když se čas od času rozbehla a kopla do mičady, pěkně se pak vzdychy usmála.

Opustíš-li mne... Kdo koho vlastně opustil?

V osmdesátém roce v létě jsem se hnal domů. Ne domů do Virginie, ale domů do Vsetína. Byly jsme američtí občané, nemohli nás už strčit do basy. Stejně jsem se ale trochu bál. Před Vsetínem jsem uviděl novou velkou ceduli. Byla tmavě modrá. Zlatou AZBUKOU na ni bylo napsáno: „Zdravstvujte ve Vsetíně!“ Azbukou.

Kdo koho vlastně opustil?

Amerika je země založená na vztek. Vztek nás všechny odněkud po celé generace vyháněl a odporek sekýrování nás spojuje. A jsme docela velká šťastná rodina. Mluvíme jednou řečí, doma si však každý může popovídат, jak mu jazyk narostl. Stát se Američanem znamená více než být adoptován. Emigrant musí adoptovat Ameriku k jejímu i svému vlastnímu štěsti.

Rita Metzger

Jaroslav Kovanda: ZLÍNSKÁ OSMA

její bílé podkolenky když po Marxové jdou dělá se ti za sli mladlo Ale je čas nečas diva se do dálku Dřevnice se leskne jak zubní kanálek výrobní n. p. SVIT a gumárný RUDÝ RÍJEN varí ušní maz vývar z očí snad když s Alenkou pod srdcem běží za těm surškař ke bráně do ZPS fotbal hrát o metr plu u Plašiluňův o první žďub... Ale to přeskočil přeskočil i bazuku Ještě za kredenci plačeš ukřivděný TAK JE BALENA PRAVÁ MELTA KÁVOVINOVÁ SMĚS MILEVA VELIM pionýr že první z celé třídy nebudeš bőze maminka tě našupe: protože strýc Pepa volal otci vstup do strany - on: nechci! - a myslí si něco o prdele jako já

a za pár let byl ředitel KPH a školským instruktorem LM

a Dějiny VKS(b) rudé jako přejt ukazovákem nám rozmažával po Ach ant ty jsi nebyl jiný

sbráš papír kosti sklínky ale v sedmém už

sí tím z krku odpáraným mažeš obuv

a Jarka Foglar Metelka je tvůj nový soudruh

Hle za oknem vánice Pavlík Morozov byl udavař říká tatinek v kulichu

s vajglíkem před spaním Cdyž se ten stalinový rípník nahádání zpívá

A hodinový strojek komupak jsi dal?

Dokdy budeš čekat na navrátila?

Jseš hlupej jak bratři Bařnovi z chudobince (zpívej se mnou) kteří utekli z hradby Skácelice celá Palackého síl

Je po nocích naháňela do kleci

a našli jsme je a našli jsme je po zuby ozbrojené ozbrojené

násadkou od pancéřové pěsti pěsti

a pár kulek a pár kulek do tyla Trumanovi vezli vezli

Chytli je na nádraží u slepé koleje

čekali na přípoj směr Spytlínové Břeclav u severní Koreje (na jaře 1952)

když vrcholila bitva o Fenjan

a všechni už bratrům bratry vraždili vypomohli -

jenom Skácelíková je bílá...

Takové bylo tvé dětství? Ach chlebová pochoutka je jeden krajic velice tenký vložený

mezi dvě tlusté brzdy...

Přešťastný na 1. máje když ti z vlasů kapal olej na límeč

a strýček Sam když visel jako slina z pysku polystyrénového havíře

- a jsi v konečích

S vaničkou mužeš dítě vylevat ale skoro ještě vzdycky zbývá smalt Hle

fretka slunko vypila

a teď v jímech leží podzim

hloupý Jaryn hromady listí nadzvedává větví

pod každou hořící stránku divá se jak oheň v noci listuje

Ach kdo by ho podezíral že v ponděli

když ženské mezi mezidomky rozváží modřiny

že běhá po záhonech a na schowacím dámském prádle

zubama vyrážá rozkroky ty modré ozimy

DO ZIMY A NEPOHODY NAD MELTONKY NENÍ ach

komupak té věnují mé zdvočelé

dětství

možná nebudeš nikdy

v prádelnách vyvařoval lebky

- kruhové svátky kolem ústní dutiny

jí ještě vlny

když jsme ji odrezávali od zteřelé uniformy

když jsme tehdy lašovali v těch Komenského lesích

Ach komupak té věnují mé rozpárané

dětství

Jíž nebudu nikdy u Dřevonice

píjávice zučovacím sklikem pálit a

rozvášťat prezervativy ve vrbičkách zplihlé lampióny

Jíž nebudu nikdy pozorovat

jak za sprchami chladicí věži

ready dám hrají letní tennis

a jako smy míří do tmy za popíkem

Ach komupak té věnují mé tiché

dětství

Ten rýžový nákyp od inkoustu

uzpomínky svázané do rozkroku

ach komupak té věnují

komu na čelo přilepím ten pohled Cézaru

když mu lékárník Suchomel míří na komoru

skrz mříže Mečislave

když střílel v zoo U majáku hladné lyže

když svazky letadel vyžívaly nebe

ach komupak té věnují mé lečivé dětství

když kapesníky stále posívají zítekami

aby přespolní děti vysmrkali

když metafore proti břitvám na leteckých gumách

jsou stále jenom u Louk v lukách

zvedává husí krky

ach komupak té věnují mé nadluvané dětství

ó jak jsme rádi v létě v lese

zalézali do kanálů

a sprostá slova kříčivali pod sln

ó LETNÁ BAŤA ZLÍN

ó seprané vlajky

SOBNOSTI KRAJE

Jaroslav Úředníček a jeho rod

(sev) Jaroslav Úředníček pochází z Napajedel. Už od mládí měl velký sen - chtěl se stát keramikem. Snad byla jeho touha podporována rodinnými tradicemi. Rod Úředníčků a Oufředníčků z Napajedel, Malenovic a Kvítkovic měl vždy blízko k hliněnému remeslu. Byl to často keramická tradice svých předků. Cesta na Jaroslava Úředníčka nebyla však jednoduchá. Nebyl keramikem, vyučil se stojnímu zámečníctví v Brně a ani v rodině keramiku již nikdo nedělal. V Brně chodil velmi často do muzea, obdivoval, ale i studoval vzory na keramice, kreslil si ornamenty. Byla to pro něj činnost důležitá, ale pořád jaksi živelná. Po ukončení školy pracoval pan Úředníček jako strojník v Napajedlích a později ve Starém Městě. Žil skromně, šetřil, a tak si mohl koupit mlýn v Krhově. Chtěl se postavit na vlastní nohy, na rodině příliš spoletat nemohl, vždyť pocházel z jedenácti dětí. Mlýn mu však vyhořel a rodina zůstala bez prostředků.

V roce 1910 se Úředníčkovi přestěhovali do Tupes, obce s dlouhou keramickou tradicí. I v okolních vesnicích - Buchlovicích, Jalubí, Halenovicích se dělala keramika - zkušovaná, modelovaná, hnědá, ale p. Úředníček nosil v sobě stále touhu obnovit výrobu keramiky bílé - majoliky. Byla však technologicky i umělecky daleko náročnější a její výrobu v té době již téměř nikdo neznal. V Uherském Hradišti žil národnopisec, redaktor František Kretz. Ten měl stejný zájem - naučit se dělat keramiku s bílou polevou a barevnými vzory. Uspěl v Hodoníně kurs keramiků, kde se pokusili společně s dalšími účastníky rozluštit tajemství tohoto náročného remesla. V Tupesích poté kupují Úředníčkovi starou cihelnou a pouštějí se do zkoumání hliníků v okolí. Současně pátrají po památkách starých habánů na Slovensku v Bolerází, Dehticích a Sobotici. Štěstí jim přeje, nacházejí hlinu v Pomoraví. Ovlivnilo jejméně v technologii celou řadu budoucích keramiků. Téměř dvacet let vyučoval na uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti. - Co umíme, naučili jsme se u Úředníčků, dodnes tvoří mnozí absolventi vysokých uměleckých škol.

Rodinná tradice v práci s hlinou pokračuje u Úředníčků dodnes. Jíž ve třetí novodobé generaci dřívějších Úředníčků či Oufředníčků pokračuje syn Svatopluk Svatýk s manželkou Marií a jeho bratranci a sestřenicemi. Je zřejmé, že tradice bude mit pokračovatele - jejich syn Zbyněk, pravnuk zakladatele, studuje Akademii v Praze, a i jeho mladší sourozenci se dávají na cestu keramiků.

Keramika Svatopluka ÚŘEDNÍČKA

a hlinu v Pomoraví. Ovlivnilo jejméně v technologii celou řadu budoucích keramiků. Téměř dvacet let vyučoval na uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti. - Co umíme, naučili jsme se u Úředníčků, dodnes tvoří mnozí absolventi vysok